

Dreamweaver
Draumkvedet, een Noorse parel uit de late Middeleeuwen

Een tekst voor Advent?

Uitzien naar een nieuwe tijd. Zo zou je de Adventtijd kunnen omschrijven. De wijsheid van de generaties voor ons, ook van de scheppers van het Droomlied dat wij vandaag gaan horen, kan ons leren dat we dat nieuwe niet bereiken door het oude simpelweg achter ons te laten. Nee, we zullen de confrontatie met dat oude eerst aan moeten gaan. In het lied vallen dan beladen woorden; van mensen die lopen in loden mantels. Maar alleen door de monsters recht in het gelaat te kijken, kunnen we ze verjagen. Pas als we de brug over zijn, zijn we daarmee andere mensen geworden. Of zijn de monsters mensen geworden. Het zijn pittige teksten, in een taal die wij, letterlijk en figuurlijk niet meer spreken. Maar voor wie het welwillend aan wil horen kan ik garanderen dat de stralende transformatie des te sterker is, door het contrast dat gemaakt wordt. En als we het dan toch over contrasten hebben; Erik, die in de huid van de hoofdpersoon kruipt heeft in deze thematiek iets moois gevonden om zich tegen af te zetten.

Ik hoop dat u geniet van alle contrasten; de schitterende muziek en het betoverende spel.
Dompel u een uur onder in alle klanken en beelden die langskomen. En wie weet, is aan het
eind, als nieuw, een antwoord op die oude vraag.

Ik wens u alvast een stralende Kerst!

Marnix Ruiter

PROLOOG

Luister.

Ik zing het heilige visioen
Van de Alwijze Zwerver
De Wever van Dromen.

Op kerstavond viel hij in slaap
Zo diep, zo diep
En werd wakker met Driekoningen
Met verhalen om te vertellen.

Hij haastte zich naar de heilige mis
En stond op de drempel;
De schering en inslag van het ronddwalen
weefde hij in dit verhaal:

VOORDRACHT

Twaalf nachten heb ik geslapen,
Twaalf heilige nachten.
Ik zag de hemel de aarde omringen,
Omarmen, omhelzen,
Een liefkozing van Godswege.
Met kerst sloot ik mijn ogen,
Epifanie schonk mij helder zicht.
Slaap is een cadeau
Voor de dromers,
De visionairs.
Een droom is in mijn hoofd geweven,
De hemel en ik als schering en inslag
Van het kunstwerk dat ik aanschouwde.
Luister!

DROOMLIED

En dit was zijn droomlied:
*Mijn reis begon
In een ruig land
Moeilijk en zwaar
en meedogenloos.*

Maar ik heb mijn weg gevonden.

VOORDRACHT

Brand verteert de grazige weiden.
Het hemels baldakijn uiteengereten.
Mijn droom is zwaar van een hels duister.
Mijn reis voert me door een dal
Vol schaduw van de dood.
Mijn geest is bevangen door angst:
Wie vergezelt mij?
Geen paden naar stille wateren,
Geen stok en geen staf.
Haar God, zijn God,
Mijn God,
Waarom heb je ons verlaten?
Zal mijn reis nog vonken kennen,
Mag mijn pad nog een glimp ontvangen?
Van geloof,
Van hoop,
Van liefde?
Wat staat mij, reiziger, te wachten?

DE BRUG

Beesten waren er
En wildere dingen
En schaduwen van de nacht
hingen in dat land;
Ik was bang.

De klauwen van het monster
Scheurde aan mijn mantel;
Met doordringende ogen
Ze keken in mijn ziel.
Ik rende weg.

Voor vele mijlen
reisde ik naar het westen
Tot eindelijk—
het einde van mijn reis -
Ik de brug zag!

Hij strekte zich uit
langs de hemel
De weg was versperd
Voor iedereen behalve wijzen.
Ik ging naar de overkant.

Deze brug die , als een zilveren band,
een zee van ijs omspande,

voerde naar het paradijs
dat zich eindelijk ontvouwde.
Ik stopte daar waar verleden en toekomst elkaar raken

En daar, op die plek stond een pelgrimskerk
Waar de Heilige Moeder, vol van genade
Mij vroeg haar hart van rood en goud te omarmen
En toen begon haar gezicht te stralen.

Ik ontmoette een man wiens jas onder het bloed zat,
Helemaal verbaasd was hij, tot aan zijn knieën in de modder;
Hij hield een bang kind onder zijn arm,
En hij weende bitter om de schade die hij had aangericht.

VOORDRACHT

Laat me jou bekijken,
Proef op de som,
Wegen en bevinden.
Een oordeel is geen licht besluit.
Waag het niet een stap te zetten
Op die brug naar ons.
Laat me je eerst bekijken.
De kleur van je ogen,
De taal van je mond,
De beelden van jouw geloof,
De liefde die jij voelt.
Waarom zoek jij je heil bij ons?
Is de andere kant van de brug
Dan zo versteend,
Zo onvruchtbaar?
Het is je toch vertrouwd?
Droom toch niet van jouw overkant,
Van mijn thuis, mijn land.
Overal is de hel te vinden,
De hemel is een brug te ver.

INTERMEZZO

VOORDRACHT

Welkom ben jij.
Jij,
Kind en volwassene,
Daar aan de andere kant van de brug.
Laat achter jou
Dat ruige land,
Ongenadig,
Liefdeloos.
Kom over,
Durf.

De brug brengt jou bij ons.
Welkom ben jij.
In alles wat je bent.
Je mag hier zijn.
Volkomen.
Volwaardig.
Niet jouw overtuigingen,
Niet jouw cijfers,
Niet jouw prestaties,
Niet jouw geboorteland,
Niet jouw eigen aardigheden,
Zelfs niet jouw geloof
Bepalen ons welkom.
Alleen jij.
Welkom jij,
Aan de andere kant van de brug.

PARADIJS

Ze sprak op zachte toon en stuurde mij verder op pad
Naar de plek waar elke zonde bekend is, waar koude wind waait,
Tot aan de troon van God om het volgende te aanschouwen:
Waar verdriet onbekend is, waar vergeving is, om niet.

VOORDRACHT

Lees mijn fragmenten allemaal
Bewaar, beweene, bemin hun taal
Lees ieder brokstuk hard als steen
Lees mijn fragmenten één voor één
Bewaar elk waardeloos fragment
Uiteengescheurd en ongekend
Zoals ik ben, verstrooid, verward
Bewaar mijn woorden in het hart
Beweene de breuken en de pijn
De tranen van verbrokken zijn
Treur om de zin van elke traan
Beweene ze dat ze niet vergaan
Bemin de stemmen die ik ken
Koester de rollen die ik ken
De hoop, de eenzaamheid, de grief
Bemin mijn leven, heb mij lief
Lees mijn fragmenten zonder taal
Wat was, wat is, wat komen zal
Geen zinsverband en geen verhaal
Lees mijn fragmenten, allemaal.

(Ruud Ganzevoort)

Als al mijn ikken spreken
Dan hoor je pas mijn stem
Als al mijn kleuren zingen
Dan weet je wie ik ben
Mijn angst en mijn verlangen
Mijn liefde en verdriet
Maar ook alle geheimen
Die niemand anders ziet
Zij spreken als ik zingen wil
Zij kleuren mijn geluid
En al mijn mooiste dromen
Hoor je er bovenuit.

(Mirjam Wolters)

Alles wat ik zoek
Is een plek om te bestaan
Een huis om in te wonen
Een weg om langs te gaan
Een wei, een plein, een tuin, een tent
Ik zoek vooral een stem die zegt:
Goed dat je er bent.
Die stem is mijn bestemming
Die woorden zijn mijn doel
Achter mijn beklemming
Leeft een diep gevoel
Een ongehoord verlangen
Dat zachtjes naar me wenkt
En fluistert:
Laat je niet zo leiden
Door wat een ander van je denkt.

Dus ik hoef niet aan te komen
Met wat ik kan en wat ik doe
Ik hoef niet uit te leggen
Man, ik ben zo moe
Niet reserveren, niet beleggen
Geld speelt geen rol
En niemand zal er zeggen:
Sorry, het is vol.

Dat is wat ik zoek
Een plek om te bestaan
Een huis om in te wonen
Een weg om langs te gaan
Een wei, een plein, een tuin, een tent
Ik zoek vooral een stem die zegt:
Goed dat je er bent.

(Kees van der Zwaard)

RECHTSPRAAK

En door de duisternis verscheen de Christus, gehuld in licht,
geflankeerd door heiligen en engelen ontelbaar,
Hij was gekroond tot Koning en Rechter over de hele aarde.
De bedrieger keerde in angst, en vluchtte voor de glorie
van de Heer en de heerscharen van de hemel.

Onder de zielen
die daar beefden,
terneer geslagen
door zonde en angst
nam ik mijn plaats in.

St. Michaël sprak
met Christus de Rechter
om ons te verdedigen
Ondanks onze schande.
Ik liet mijn hoofd hangen.

Dus één voor één
Wij stonden alleen
voor onze Maker
en onze rechter.

Hij riep mijn naam.
Zijn brandende hart
Jaagde mijn schande weg
en louterde mijn ziel
in het vuur van zijn genade.
En zo was ik verlost

VOORDRACHT

Zon, blijf onder.
Nacht, blijf me verbergen.
Want jou onder ogen te komen,
Jij,
Alziend,
Scherprechter,
Alwetend,
Ben ik het waard?
Ik verlang naar je genade
Maar ik huiver voor je woord.
Zie je mijn daden?
Zie je mijn tekort?
Ik heb geen hemel bestormd,
Niets ontketend.
Ik ben ik.
Niet meer.
Niet groter.
Ben ik het waard?

Ben ik jou waard?
Ben ik het leven waard?

Verlos me.
Kom me nader.
Lach me toe.
Heb me lief.

EPILOOG

Onder een loden last viel er nog een,
beladen onder de te zware last
Ze verloor haar ziel uit angst voor de hel
in de hoop dat ze vrij zou zijn.

Anderen daar waren verstrikt in pijn
door hun verdriet en verdrukking
In de hoop dat ze alsnog gespaard blijven
baden zij om verlossing

Hij louterde hun ziel
In het vuur van zijn genade
En stuk voor stuk werden ze verlost.

VOORDRACHT

Na kerst droomde ik,
Tussen geboorte en verschijning,
Op drift,
In mezelf,
Over het zwart
Van kelders en bommen,
Van vertrokken gezichten en
Gebalde vuisten.
Van een brug te ver.
Het duister van ooit eens,
En van alledag.
Maar aan het eind ervan,
Of dwars er doorheen,
Droomde ik van licht,
Van moederarmen,
Van kerstwit.

Dat licht koester ik,
Hoop ik,
Vertrouw ik.
Dat ik niet ongezien zal zijn,
Een vreemdeling,
Een voorbijganger.
Maar welkom,
Geliefde,

Bevrijd,
Bevrijder.
Ik,
De dromer.

Want vrijheid
Begint nooit als keuze,
Nooit een sprong,
De diepte,
Nooit een waagstuk,
Moed of
Waanzin.
Vrijheid
Is een geschenk,
Van de overkant.
Daar
Waar jij bent.
Ik droom jou
Mij tegemoet.